

Novel·la La consciència social i la sexualitat, de nou eixos de la seva obra

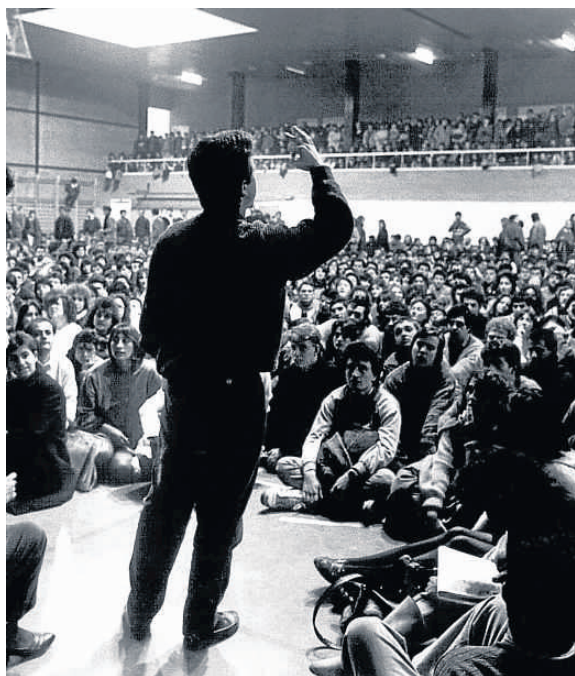
Uns cims paral·lels

Luis Goytisolo
El lago en las pupilas

SIRUELA
160 PÀGINES
15,95 EUROS

J.A. MASOLIVER RÓDENAS

L'escriptura de Luis Goytisolo (Barcelona, 1935) ha anat progressivament aprimant l'aspecte purament narratiu, sense haver abandonat cap dels aspectes presents en la seva celebrada *Antagonía*: la consciència social i la sexualitat. *El lago en las pupilas* confirma aquesta aspiració de crear una novel·la que es troba més enllà de tota convenció. Ens trobem aquí davant quatre textos en els quals anem descobrint una relació entre ells, fins al punt que el veritable impuls narratiu, "el factor desencadenante", és el *work in progress*, i en lloc de la tensió tradicional s'estableix

Assemblea universitària durant la transició

SALVADOR SANSUÁN

una tensió estructural i textual, per una sèrie de veus que es troben o retroben en el passat i en el present, a Locarno i a Riofrío. Locarno, la ciutat alpina a la vora del llac Maggiore, on "lo que me da sosiego es precisamente la serenidad de ese entorno, indiferente a lo efímero". A Riofrío, que "probablemente tenía poco que envidiarle", es van edificar veritables mansions, una d'elles convertida en hostal per a la Gloria i en la qual s'allotjaria en Marcel. La Gloria, tractant de descobrir la vida que havien portat els seus pares, i en Marcel, a la

recerca del misteriós doctor Santiago, representen la recerca a través de l'escriptura que ha de portar-nos fins en Richard i el congrés organitzat per la Associació Internacional d'Amants del Conoeixement. Caldria afegir-hi la figura del Moro, que és qui dona la dimensió política i ens remet a la Guerra Civil, comentada pels habitants del poble en una reminiscència dels personatges d'*El Jarama*, de Sánchez Ferlosio. Un passat que es projecta en el present amb les referències a la vaga de controladors aeris, als desordres pels carrers de Grècia i a la denúncia als especuladors.

Assaig novel·lat

Cada personatge té la seva història i un passat que revelar, investigar o ocultar. Això incideix en el que *El lago de las pupilas* té de novel·lesc, especialment el passat de llibertat sexual de la mare de la Gloria i la intenció d'en Richard de reprendre la trobada amb la Georgina i el seu marit, amb els quals compartirà llit. Incideix així mateix en el caràcter reflexiu de la narració, sobre els secrets, la realitat quotidiana, el coneixement de la llibertat, el progrés o la relació entre passat i present –"tanto como de dos épocas, casi parece que estamos hablando de dos territorios, de dos países"–. I, finalment, sobre la naturalesa mateixa de la creació. Així, "Marcel sabia que más que una novela en sentido estricto, se trataba de una especie de ensayo novelado en que, al modo de *El Banquete*, de Platón, las ideas se desarrollaban integradas en la peripécia de un relato". Finalment, caldria afegir la presència del paisatge, especialment el de Riofrío, "que ahora, al ser evocado, se le ofrecía como un todo, conforme a una estricta composición a modo de un diorama, o mejor, de un tapiz flamenco, la terraza del hostal a modo de centro a partir del cual se desplegaba el resto en todas direcciones...".

Com es desplega en totes direccions

Una sèrie de veus es troben en el passat i en el present, a la ciutat de Locarno i a la localitat de Riofrío

ons la novel·la, per trobar el seu centre en aquest narrador invisible, gairebé inhumà, simple testimoni d'uns fets. És significatiu que es parli sempre d'idees i de sensacions i molt poc de sentiments, el que explica la sensació de fredor, accentuada per una prosa nua, despietada, per una intel·ligència incisiva, especialment brillant en les diverses ponències, algunes d'especialment agudes, com la que es refereix al que és políticament correcte en les lectures infantils. Una novel·la, ja ho deuen haver endevinat, no apta per a tots els públics. |

Memòries Bezsonoff evoca els anys en una escola preparatòria d'elit

L'home que sobra

Joan-Daniel Bezsonoff
Les meues universitats

L'AVENÇ
175 PÀGINES
18 EUROS

JULIÀ GUILLAMON

Cada nou llibre de Jean-Daniel Bezsonoff de la sèrie dels seus escrits autobiogràfics (i amb aquest ja en van quatre) revela una mica més la seva singularitat, que en fa un cas únic en la literatura catalana. Nét d'un rus exiliat a França, fill de pare militar, de família rossellonesa amb parents al Principat, fascinat per Occitània, lector apassionat de literatura espanyola, Bezsonoff és un paio ben poc previsible. En aquest nou volum que, dels quatre, és el que més s'acosta a la novel·la, explica com amb disset anys va accedir a un programa –la Khâgne i l'Hipokhâgne– de preparació i selecció de les elits de l'École Normale Supérieure, la institució parisenca que aplegava (i els formava tot pagant-los un sou) la flor i nata de les Humanitats de França. Al llarg de dos anys va estudiar al liceu Masséna de Niça: són els anys que, amb molts detalls, recorda en aquest llibre. Les llibreries estimades, les noies que no estaven per ell, les professores llauna, els amics idolatrats, les anècdotes que no poden faltar mai en aquesta mena de literatura d'internat que reconstrueix l'ambient d'una altra època, quan els joves saberuts planejaven assaltar la biblioteca per endur-se'n els volums intrometibles

Bezsonoff retrata païos pintorescos i noies maques que duen el narrador pel camí de l'amargura

de la col·lecció Budé de clàssics grecollatins i es reptaven a traduir textos del francès modern al francès antic: coses que han passat a la història amb els nous plans d'estudi que també a França han destarotat l'ensenyament humanístic.

Per les pàgines de *Les meues universitats* hi desfilen una gran quantitat de personatges pintorescos, de noies maques que duen el narrador pel camí de l'amargura, de professors carregats de punyetes que deixen en el Bezsonoff jove una sensació de desencís, perquè tot el que prometia de bo l'escola acaba

Contrapicat d'un carrer de Niça

GETTY